Akcijski načrt za izboljšanje in širitev neposrednega nadzora v naravi do leta 2027 (druga posodobitev- III. faza)

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE17 IPE/SI/000011 - LIFE-IP NATURA.SI)

Avtorji / Authors: dr. Ana Jurše, Leon Lojze Zamuda, Kristina Bizjak

Ljubljana, 5. 5. 2026

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

NASLOV:	Akcijski načrt za izboljšanje in širitev neposrednega nadzora v naravi do leta 2027 (druga posodobitev)
PROJEKT:	LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji
AKRONIM PROJEKTA:	LIFE-IP NATURA.SI
ŠTEVILKA PROJEKTA:	LIFE17 IPE/SI/000011
PROJEKTNA AKTIVNOST:	Akcija C.6
IZDELOVALEC:	MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR, Direktorat za naravo, Sektor za naravne vrednote in zavarovana območja

Projekt:	LIFE-IP NATURA.SI: LIFE Integriran projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji – LIFE17 IPE/SI/000011
Akcija:	C.6
Izdelek/mejnik:	Akcijski načrt za izboljšanje in širitev neposrednega nadzora v naravi do leta 2027 (druga posodobitev)
Deliverable/Milestone:	
English title:	Action plan for the improvement and expansion of direct nature protection control by 2027 (second update)
Nosilec projekta:	Ministrstvo za naravne vire in prostor Dunajska 48 SI-1000 Ljubljana
Izvajalec naloge:	Ministrstvo za naravne vire in prostor
Nosilec naloge:	Ministrstvo za naravne vire in prostor
Delovna skupina:	Ekipa za neposredni nadzor v naravi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

KAZALO

POVZETEK **3**

SUMMARY **3**

UVOD 5

1. CILJI, FAZE IZVAJANJA AKCIJSKEGA NAČRTA (POROČANJE O IZVEDBI) **6**

1.1. SKUPNA OCENA IZVEDENOSTI 7

1.2. POROČANJE O AKTIVNOSTIH PO FAZAH 8

1.3. TRENUTNO STANJE NEPOSREDNEGA NADZORA V NARAVI 9

2. NARAVOVARSTVENI NADZOR IZVEN ZAVAROVANIH OBMOČIJ (POROČANJE) **13**

2.1. GOZDARSKI NADZOR - ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE 13

3. PREDNOSTNI CILJI DO KONEC LETA 2027 ..... **15**

KAZALO SLIK

SLIKA 1: PRIKAZ ZAVAROVANIH OBMOČIJ GLEDE NA IZVAJANJE NEPOSREDNEGA NADZORA V NARAVI; *MANJKA REGIJSKI PARK SNEŽNIK 12

SLIKA 2: ŠTEVILO ZABELEŽENIH GOZDARSKIH NADZOROV PO REVIRJIH ZGS ZA LETO 2025 (VIR: ZGS) 14

SLIKA 3: ZABELEŽENE KRŠITVE V SKLOPU GOZDARSKEGA NADZORA V 2025 (VIR: ZGS) 15

KAZALO PREGLEDNIC

PREGLEDNICA 1: PRIKAZ ŠTEVILA NARAVOVARSTVENIH IN PROSTOVOLJNIH NADZORNIKOV PO ZAVAROVANIH OBMOČJIH IN POVRŠINA NADZORA, KI JO POKRIVA POSAMEZNI NADZORNIK 6

PREGLEDNICA 2: SKUPNA OCENA IZVEDENOSTI GLAVNIH UKREPOV IN CILJEV AKCIJSKEGA NAČRTA 7

PREGLEDNICA 3: SKUPNA OCENA IZVEDENOSTI GLAVNIH UKREPOV IN CILJEV AKCIJSKEGA NAČRTA 9

PREGLEDNICA 4: PRIKAZ ŠTEVILA NARAVOVARSTVENIH IN PROSTOVOLJNIH NADZORNIKOV PO ZAVAROVANIH OBMOČJIH IN POVRŠINA NADZORA, KI JO POKRIVA POSAMEZNI NADZORNIK ZA LETO 2025 IN SREDINA LETA 2026 ... 10

PREGLEDNICA 5: PRIKAZ ŠTEVILA KRŠITEV ZON IN OSTALIH ZAKONSKIH IN PODZAKONSKIH AKTOV, KI SO JIH OBRAVNAVALI NARAVOVARSTVENI NADZORNIKI V LETU 2025 PO POSAMEZNIH ZO, KJER JE NARAVOVARSTVENI NADZOR ŽE VZPOSTAVLJEN (PODATKI IZ PREKRŠKOVNE APLIKACIJE) 12

živi Z NATURO 2000 NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

SEZNAM UPORABLJENIH OKRAJŠAV

DRSV	Direkcija Republike Slovenije za vode
GGN	gozdnogospodarski načrt
GGO	gozdnogospodarsko območje
IRSNVP	Inšpektorat za naravne vire in prostor
IRSKGLR	Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo
LPN	Lovišča s posebnim pomenom
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
NN	Naravovarstveni nadzornik
NNS	Naravovarstvena nadzorna služba
NPVN	Nacionalni program varstva narave
OPN	Občinski prostorski načrt
PN	Prostovoljni nadzornik
POO	Posebno ohranitveno območje
PVO	Posebno varstveno območje
PUN	Program upravljanja območij Natura 2000
TNP	Triglavski narodni park
URS	Ustava Republike Slovenije
ZDLov-1	Zakon o divjadi in lovstvu
ZG	Zakon o gozdovih
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZIN	Zakon o inšpekcijskem nadzoru
ZO	Zavarovano območje
ZON	Zakon o ohranjanju narave
ZP-1	Zakon o prekrških
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZSRib	Zakon o sladkovodnem ribištvu
ZUP	Zakon o splošnem upravnem postopku
ZV-1	Zakon o vodah
ZZ	Zakon o zavodih
ZZRS	Zavod za ribištvo Sloveniji

živi Z NATURO 2000 Life NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

POVZETEK

Druga posodobitev Akcijskega načrta z dne 9. 6. 2023 vključuje pregled aktualnega stanja neposrednega nadzora v naravi v Sloveniji za obdobje od leta 2025 do sredine leta 2026. Posodobitev zajema spremembe v organiziranosti sistema, številu zavarovanih območij, številu naravovarstvenih in prostovoljnih nadzornikov ter napredek pri izvajanju nadzora na posameznih področjih.

V obravnavanem obdobju je bil dosežen pomemben napredek pri izvajanju neposrednega nadzora, zlasti z aktivno vključitvijo gozdarskega nadzora v okviru Zavoda za gozdove Slovenije, okrepitvijo koordinacije sistema ter razvojem usposabljanj za nadzornike. Posodobitev hkrati izpostavlja ključne dosežke, odprte izzive in nadaljnje usmeritve za krepitev učinkovitosti sistema neposrednega nadzora v naravi.

SUMMARY

The second update of the Action Plan confirms substantial progress in strengthening the direct nature protection control (DNPC) system in Slovenia during the period 2025 to mid-2026. Increases in supervision hours, detected infringements, joint control actions, and training activities demonstrate improved operational effectiveness, while the establishment of national coordination and the integration of the Slovenia Forest Service have further strengthened the institutional framework. Although challenges remain in staffing capacity, harmonised reporting, and the involvement of additional sectoral institutions. The achieved results provide a solid basis for the continued development and long-term sustainability of the system.

Purposes and objectives:

The purpose of this update is to assess the implementation progress and effectiveness of the direct nature protection control (DNPC) system in Slovenia during the reporting period 2025 to mid-2026. It presents the state of implementation, evaluates progress against the Action Plan objectives, identifies remaining gaps, and defines priorities for the further development, harmonisation, and long-term sustainability of the system.

Outcomes and results:

The updated Action Plan (third phase) provides an overview of progress in implementing the main objectives and measures of the Action Plan and assesses the status of implementation across all three implementation phases.

živi Z NATURO 2000 · NATURA 2000 · REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Key results include:

- an updated overview of the implementation status of planned measures and objectives;
- the introduction of key performance indicators demonstrating the level of implementation and effectiveness of the supervision system;
- the integration of indicators derived from the *Second report on monitoring the effectiveness of direct nature surveillance for the period 2024-2025*;
- an updated assessment of the state of the direct nature conservation supervision system (DNPC) in Slovenia for the period 2024-2025 and the first half of 2026;
- an overview of the coverage and development of the DNPC network in protected areas and Natura 2000 sites;
- identification of achievements, remaining gaps and priority actions for the further development of the supervision system.

The updated Action Plan therefore serves as both a monitoring tool for measuring progress and a strategic basis for further strengthening and expanding the direct nature conservation supervision system in Slovenia.

Conclusions:

The updated Action Plan demonstrates that the DNPC system in Slovenia has been significantly strengthened during the reporting period. Improvements in supervision activities, training, coordination, and institutional cooperation have increased the effectiveness and capacity of the system. While several challenges remain, particularly regarding staffing capacity, harmonised reporting, and the involvement of additional institutions, the achieved results provide a solid foundation for the further development and long-term sustainability of DNPC in Slovenia.

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

UVOD

Ta posodobitev Akcijskega načrta (tretja faza) je pripravljena v okviru aktivnosti C.6 projekta LIFE-IP NATURA.SI (Integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Natura 2000 v Sloveniji) in predstavlja pregled napredka pri razvoju sistema neposrednega nadzora v naravi (DNPC) v Sloveniji. Dokument nadgrajuje predhodne različice akcijskega načrta ter vključuje podatke o stanju sistema v obdobju 2024-2025 in deloma v prvi polovici leta 2026.

Namen posodobitve je preveriti doseganje glavnih ciljev in ukrepov akcijskega načrta, oceniti napredek po posameznih fazah izvajanja ter opredeliti ključne izzive in usmeritve za nadaljnji razvoj sistema. Poseben poudarek je namenjen analizi ključnih kazalnikov uspešnosti, ki temeljijo na ugotovitvah Poročila o spremljanju učinkovitosti za obdobje 2024-2025.

Posodobitev vključuje tudi pregled stanja neposrednega nadzora v naravi na ravni Slovenije, pregled razvoja mreže izvajalcev nadzora ter pregled območij Natura 2000 in zavarovanih območij, v katerih je organiziran naravovarstveni nadzor. Dokument tako predstavlja podlago za spremljanje doseženih rezultatov projekta ter za nadaljnje načrtovanje ukrepov za krepitev učinkovitosti, usklajenosti in dolgoročne vzdržnosti sistema neposrednega nadzora v naravi.

živi Z NATURO 2000 Life NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

1. CILJI, FAZE IZVAJANJA AKCIJSKEGA NAČRTA (poročanje o izvedbi)

Ključni cilji Akcijskega načrta ostajajo bistvene tri faze razvoja, ki so v veliki meri že izvedene, delno ali v celoti. V preglednici 1 je predstavljen napredek pri izvedbi aktivnosti na podlagi opredeljenih ključnih ukrepov in ciljev v posodobljenem dokumentu iz leta 2024 in na podlagi Drugega Poročila o spremljanju učinkovitosti izvajanja neposrednega nadzora v naravi v obdobju 2024-2025.

Preglednica 1: Prikaz števila naravovarstvenih in prostovoljnih nadzornikov po zavarovanih območjih in površina nadzora, ki jo pokriva posamezni nadzornik

Ključni kazalnik	Izhodišče (2024)	Doseženo stanje (2025)	Trend	Ocena izvedenosti
Število zaposlenih naravovarstvenih nadzornikov	48,3	45,3	−6,2 %	Delno izvedeno. Kljub zmanjšanju števila nadzornikov se je učinkovitost sistema povečala, vendar cilj dolgoročne krepitve kadrov ni bil dosežen.
Število ur naravovarstvenega nadzora	29.015	33.729	16,20%	Uspešno izvedeno. Obseg izvajanja nadzora se je pomembno povečal.
Število zaznanih kršitev	1.147	1.297	13,10%	Uspešno izvedeno. Večja prisotnost na terenu in boljše zaznavanje kršitev.
Število primerov, predanih pristojnim službam	19	23	21,10%	Uspešno izvedeno. Krepitev sodelovanja z drugimi nadzornimi organi.
Število sodelovanj z drugimi izvajalci nadzora	36	36	0%	Izvedeno. Raven sodelovanja se je ohranila.
Število skupnih akcij nadzora	28	30	7,10%	Uspešno izvedeno. Dosežena večja koordinacija med službami.
Udeležbe na usposabljanjih za NN in PN	21	22	4,80%	Uspešno izvedeno. Zagotovljeno redno izvajanje obveznih usposabljanj.
Udeležbe na drugih strokovnih izobraževanjih	16	35	118,80%	Zelo uspešno izvedeno. Bistveno povečanje strokovne usposobljenosti kadra.
Število zavarovanih območij z vzpostavljeno NNS	11	16 v različnih fazah vzpostavitve	Rast	Delno izvedeno. Večina območij je vključena, vendar Zgornja Idrijca, Regijski park Pohorje in Ormoške lagune še nimajo popolnoma vzpostavljenega sistema.
Vzpostavljena koordinacijska funkcija MNVP	načrtovana	vzpostavljena	Doseženo	Izvedeno. Deluje nacionalna koordinacija sistema, programi dela in usposabljanja.
Vključitev Zavoda za gozdove Slovenije v sistem neposrednega nadzora	načrtovana	vzpostavljena	Doseženo	V celoti izvedeno. Gozdarski nadzor pokriva območje celotne Slovenije.
Vključitev Zavoda za ribištvo Slovenije in Direkcije RS za vode	načrtovana	ni realizirana	brez napredka	Ni izvedeno. Zaradi organizacijskih in kadrovskih sprememb cilja ni bilo mogoče doseči.
Enotna metodologija poročanja	delno vzpostavljena	še ni dosežena	izboljšave potrebne	Delno izvedeno. Poročilo ugotavlja pomembne razlike med izvajalci in omejeno primerljivost podatkov.

živi Z NATURO 2000 · NATURA 2000 · REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Sistem neposrednega nadzora v naravi v letu 2025 se je kljub zmanjšanju števila zaposlenih naravovarstvenih nadzornikov za 6,2 %, okrepil. Povečali so se obseg nadzora (+16,2 %), število zaznanih kršitev (+13,1 %) in število primerov, predanih pristojnim službam (+21,1 %), kar kaže na večjo učinkovitost izvajanja nadzornih nalog.

Pozitivni rezultati so bili doseženi tudi na področju sodelovanja in usposabljanja. Število skupnih nadzornih akcij se je povečalo, sodelovanje med izvajalci pa se je ohranilo na stabilni ravni. Izrazito se je povečala tudi udeležba na strokovnih izobraževanjih, kar prispeva k nadaljnji krepitvi strokovnih kompetenc nadzornikov.

Na sistemski ravni sta bila uspešno vzpostavljena koordinacijska enota za neposredni nadzor v naravi na MNVP in vključitev Zavoda za gozdove Slovenije v sistem neposrednega nadzora. Napredek je bil dosežen tudi pri vzpostavljanju naravovarstvenih nadzornih služb in prekrškovnih organov na zavarovanih območjih.

Kljub doseženim rezultatom ostajajo izzivi na področju kadrovske krepitve, vključitve Zavoda za ribištvo Slovenije in Direkcije RS za vode, vzpostavitve enotne metodologije poročanja in centralna sistemska in pravna podpora za nadzornike na MNVP. Skupna ocena izvedenosti je pozitivna, saj je bila večina ključnih kazalnikov dosežena ali presežena.

1.1. Skupna ocena izvedenosti

Glavni cilji prve in druge faze akcijskega načrta so bili večinoma doseženi. Največji napredek je bil dosežen pri obsegu nadzora, usposabljanju nadzornikov, delovanju koordinacijske funkcije na MNVP ter vzpostavitvi sodelovanja z Zavodom za gozdove Slovenije. Najpomembnejši odprti nalogi za obdobje 2026-2027 ostajata dokončna vzpostavitev sistema v vseh zavarovanih območjih ter poenotenje sistema poročanja in spremljanja učinkovitosti.

Preglednica 2: Skupna ocena izvedenosti glavnih ukrepov in ciljev Akcijskega načrta

Področje	Ocena
Krepitev obstoječega sistema neposrednega nadzora	Uspešno izvedeno
Ustanavljanje novih nadzornih služb v zavarovanih območjih	Delno izvedeno
Koordinacija sistema na MNVP	Izvedeno
Sodelovanje z ZGS	V celoti izvedeno
Vključitev ZZRS in DRSV	Ni izvedeno

živi Z NATURO 2000 Life NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Sistem spremljanja učinkovitosti in poročanja	Delno izvedeno
Usposabljanje in krepitev kompetenc nadzornikov	Zelo uspešno izvedeno

1.2. Poročanje o aktivnostih po fazah

Kazalniki za obdobje 2024-2025 kažejo na splošno krepitev sistema neposrednega nadzora v naravi. Kljub 6,2-odstotnemu zmanjšanju števila zaposlenih naravovarstvenih nadzornikov so se povečali obseg nadzora (+16,2 %), število zaznanih kršitev (+13,1 %) in število primerov, predanih pristojnim službam (+21,1 %), kar kaže na večjo učinkovitost sistema.

Pomemben napredek je bil dosežen tudi na področju usposabljanja, predvsem zaradi izrazitega povečanja udeležbe na strokovnih izobraževanjih, ter na področju koordinacije in sodelovanja med izvajalci nadzora. Uspešno sta bili vzpostavljeni koordinacijska funkcija MNVP in vključitev Zavoda za gozdove Slovenije v sistem neposrednega nadzora.

Kljub doseženemu napredku ostajajo izzivi na področju kadrovske krepitve sistema, dokončne vzpostavitve naravovarstvenega nadzora na vseh zavarovanih območjih, vključitve Zavoda za ribištvo Slovenije in Direkcije RS za vode ter vzpostavitve enotne metodologije poročanja.

Prednostni ukrepi za nadaljnje izboljšanje sistema so:

- povečanje števila zaposlenih naravovarstvenih nadzornikov in zagotavljanje kadrovske stabilnosti izvajalcev nadzora;
- dokončna vzpostavitev naravovarstvenih nadzornih služb na vseh zavarovanih območjih;
- nadaljnje izvajanje skupnih usposabljanj in strokovnih izobraževanj za krepitev kompetenc nadzornikov;
- vzpostavitev enotne metodologije zbiranja podatkov, spremljanja kazalnikov in poročanja;
- krepitev medinstitucionalnega sodelovanja ter ponoven pristop k vključitvi Zavoda za ribištvo Slovenije in Direkcije RS za vode v sistem neposrednega nadzora;
- nadaljnji razvoj koordinacijske funkcije MNVP in sistematično spremljanje učinkovitosti izvajanja nadzora.

Skupna ocena kaže, da je bila večina ključnih ciljev dosežena ali presežena, sistem neposrednega nadzora pa je v obdobju poročanja izkazal pozitiven razvojni trend in predstavlja dobro podlago za nadaljnjo širitev ter krepitev nadzora v naravi.

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Preglednica 3: Skupna ocena izvedenosti glavnih ukrepov in ciljev Akcijskega načrta

Ključni kazalnik	Izhodišče (2024)	Doseženo stanje (2025)	Trend	Ocena izvedenosti
Število zaposlenih naravovarstvenih nadzornikov	48,3	45,3	−6,2 %	Delno izvedeno. Kljub zmanjšanju števila nadzornikov se je učinkovitost sistema povečala, vendar cilj dolgoročne krepitve kadrov ni bil dosežen.
Število ur naravovarstvenega nadzora	29.015	33.729	16,20%	Uspešno izvedeno. Obseg izvajanja nadzora se je pomembno povečal.
Število zaznanih kršitev	1.147	1.297	13,10%	Uspešno izvedeno. Večja prisotnost na terenu in boljše zaznavanje kršitev.
Število primerov, predanih pristojnim službam	19	23	21,10%	Uspešno izvedeno. Krepitev sodelovanja z drugimi nadzornimi organi.
Število sodelovanj z drugimi izvajalci nadzora	36	36	0%	Izvedeno. Raven sodelovanja se je ohranila.
Število skupnih akcij nadzora	28	30	7,10%	Uspešno izvedeno. Dosežena večja koordinacija med službami.
Udeležbe na usposabljanjih za NN in PN	21	22	4,80%	Uspešno izvedeno. Zagotovljeno redno izvajanje obveznih usposabljanj.
Udeležbe na drugih strokovnih izobraževanjih	16	35	118,80%	Zelo uspešno izvedeno. Bistveno povečanje strokovne usposobljenosti kadra.
Število zavarovanih območij z vzpostavljeno NNS	11	15 v različnih fazah vzpostavitve	Rast	Delno izvedeno. Večina območij je vključena, vendar Radensko polje, Notranjski park, Zgornja Idrijca in Ormoške lagune še nimajo popolnoma vzpostavljenega sistema.
Vzpostavljena koordinacijska funkcija MNVP	načrtovana	vzpostavljena	Doseženo	Izvedeno. Deluje nacionalna koordinacija sistema, programi dela in usposabljanja.
Vključitev Zavoda za gozdove Slovenije v sistem neposrednega nadzora	načrtovana	vzpostavljena	Doseženo	V celoti izvedeno. Gozdarski nadzor pokriva območje celotne Slovenije.
Vključitev Zavoda za ribištvo Slovenije in Direkcije RS za vode	načrtovana	ni realizirana	brez napredka	Ni izvedeno. Zaradi organizacijskih in kadrovskih sprememb cilja ni bilo mogoče doseči.
Enotna metodologija poročanja	delno vzpostavljena	še ni dosežena	izboljšave potrebne	Delno izvedeno. Poročilo ugotavlja pomembne razlike med izvajalci in omejeno primerljivost podatkov.

1.3. Trenutno stanje neposrednega nadzora v naravi

Ob objavi tega dokumenta se v Sloveniji sistem nadzora aktivno izvaja pri določenih ZO, ki imajo upravljavca. Neposredni nadzor v naravi je pri upravljavcih vpeljan do različne mere, od izvajanja nadzora samo s prostovoljnimi nadzorniki do nadzora z naravovarstvenimi nadzorniki, ki uporabljajo prekrškovno aplikacijo na pametnih telefonih, kar omogoča učinkovito izrekanje sankcij na terenu ob neposredni zaznavi kršitve.

živi Z NATURO 2000 Life NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Nadzor se izvaja v 16 zavarovanih območjih in sicer v:

- Triglavskem narodnem parku (TNP),
- Regijskem parku Škocjanske jame (PŠJ),
- Regijskem parku Pohorje (RPP)
- Kozjanskem regijskem parku (KRP),
- Notranjskem regijskem parku (NRP)
- Krajinskem parku Goričko (KPG),
- Krajinskem parku Ljubljansko barje (KPLB),
- Krajinskem parku Debeli rtič (KPDR),
- Krajinskem parku Sečoveljske soline (KPSS),
- Krajinskem parku Strunjan (KPS),
- Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (KPTRŠ),
- Krajinskem parku Kolpa (KPK),
- Krajinskem parku Radensko polje (KPRP),
- Krajinskem parku Zgornja Idrijca (KPZI),
- Naravnem rezervatu Ormoške lagune,
- Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (NRŠZ).

V zavarovanih območjih neposredni nadzor v naravi izvaja 55 naravovarstvenih in 35 prostovoljnih nadzornikov, ki pokrivajo skoraj 200.000 ha površin. Kadrovska pokritost med območji ni enakomerna. Največje zmogljivosti ima Triglavski narodni park, medtem ko največjo površinsko obremenitev nadzornikov beležijo Krajinski park Goričko, Kozjanski regijski park in Krajinski park Ljubljansko barje. Prostovoljni nadzorniki pomembno prispevajo k izvajanju nadzora, zlasti v Notranjskem regijskem parku in Parku Škocjanske jame, kjer bistveno izboljšujejo pokritost območij. Podatki kažejo, da je sistem neposrednega nadzora vzpostavljen v vseh večjih zavarovanih območjih, vendar ostajajo razlike v kadrovskih zmogljivostih, zato je nadaljnja krepitev nadzornih služb potrebna predvsem na najbolj obremenjenih območjih.

Preglednica 4: Prikaz števila naravovarstvenih in prostovoljnih nadzornikov po zavarovanih območjih in površina nadzora, ki jo pokriva posamezni nadzornik za leto 2025 in sredina leta 2026

Zavarovano območje	Število NN	Število PN	Površina parka [ha]	Površina nadzora na NN [ha]	Površina nadzora na osebo (NN in PN) [ha]
Triglavski narodni park	21	0	83.985,0	3.999,3	3.999,3
Kozjanski regijski park	3	0	20.309,0	6.769,7	6.769,7
Notranjski regijski park*	4	6	22.282,0	5.570,5	2.228,2
Park Škocjanske jame	8	25	401,0	50,1	12,2
Krajinski park Debeli rtič	2	0	337,0	168,5	168,5
Krajinski park Goričko	2	0	46.268,0	23.134,0	23.134,0
Krajinski park Kolpa*	1	0	4.332,0	4.332,0	4.332,0
Krajinski park Ljubljansko barje	2	0	13.505,0	6.752,5	6.752,5

živi Z NATURO 2000 Life NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Krajinski park Radensko polje*	1	0	1.497,0	1.497,0	1.497,0
Krajinski park Sečoveljske soline	2	0	673,0	336,5	336,5
Krajinski park Strunjan	4	0	429,0	107,3	107,3
Krajinski park Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib	2	0	460,0	230,0	230,0
Krajinski park Zgornja Idrijca*	1	0	4.474,0	4.474,0	4.474,0
Naravni rezervat Ormoške lagune**	0	1	61,0	/	61,0
Naravni rezervat Škocjanski zatok	2	0	123,0	61,5	61,5
Regijski park Pohorje*	0	3	52,0	/	17,3
Vsota	**55**	**35**	**199.188,0**		

*ZO označena z zvezdico so v procesu pridobivanja vseh potrebnih pooblastil za oblikovanje naravovarstvene nadzorne službe z vsemi pooblastili (prekrškovni organ, itd.).
**v Naravnem rezervatu Ormoške lagune deluje le prostovoljna nadzornica, trenutno niso v postopku pridobivanja pooblastil

Skupna površina zavarovanih območij, v katerih se izvaja naravovarstveni nadzor, znaša 199.188 ha, kar predstavlja približno 9,8 % površine Republike Slovenije. Od tega se 178.168 ha nahaja na območjih Natura 2000, kar pomeni, da je z neposrednim nadzorom pokritih 23,2 % vseh površin Natura 2000 v Sloveniji. V primerjavi z letom 2024 se je obseg nadzorovanih območij Natura 2000 povečal za približno 1 odstotno točko, kar kaže na postopno širitev sistema neposrednega nadzora in krepitev njegove prisotnosti na območjih z največjim pomenom za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

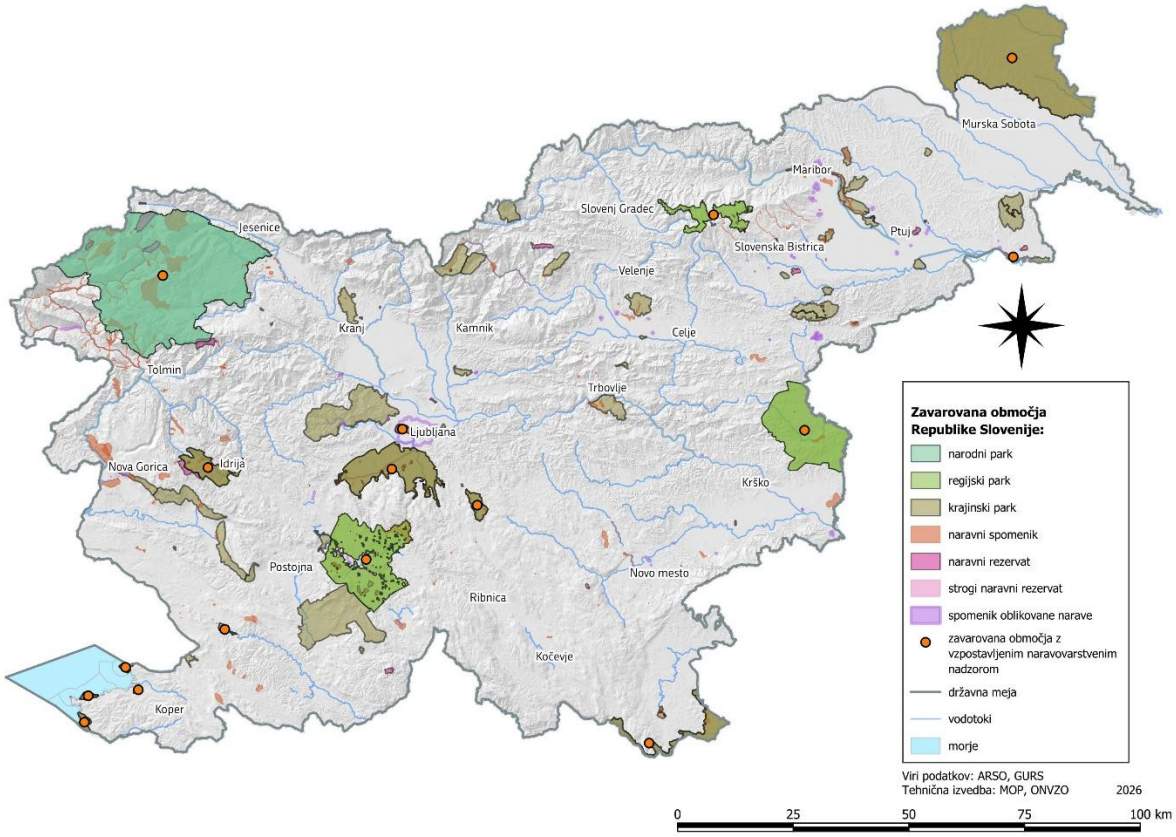

Slika 1: Prikaz zavarovanih območij glede na izvajanje neposrednega nadzora v naravi; *manjka Regijski park Snežnik

Naravovarstveni nadzor je pri upravljavcih vpeljan do različne mere: nekateri upravljavci sistem nadzora šele vzpostavljajo (predvsem gre tukaj za občinske parke), medtem ko drugi že izvajajo nadzor v polni meri, tudi z uporabo prekrškovne aplikacije na pametnih telefonih, kar omogoča učinkovito izrekanje sankcij na terenu ob neposredni zaznavi kršitve.

Preglednica 5: Prikaz števila kršitev ZON in ostalih zakonskih in podzakonskih aktov, ki so jih obravnavali naravovarstveni nadzorniki v letu 2025 po posameznih ZO, kjer je naravovarstveni nadzor že vzpostavljen (podatki iz prekrškovne aplikacije)

Zavarovano območje	Ustna opozorila	Pisna opozorila	Obvestila o prekršku	Plačilni nalogi	Odločbe	Predano pristojnim službam
Triglavski narodni park	630	292	3	553	2	2
Kozjanski regijski park	13	11	0	0	0	4
Park Škocjanske jame	550	1	1	1	0	2
Krajinski park Goričko	24	6	0	0	0	2
Krajinski park Kolpa	0	0	0	0	0	0
Krajinski park Ljubljansko barje	23	0	0	0	2	12

živi Z NATURO 2000 Life NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Krajinski park Strunjan	112	5	0	10	0	1
Krajinski park Sečoveljske soline	28	2	2	0	3	1
Naravni rezervat Škocjanski zatok	111	4	0	0	0	3
Skupaj	**1491**	**321**	**6**	**564**	**7**	**27**

Najpogostejši ukrep v letu 2025 so bila ustna opozorila (1.491), kar potrjuje izrazito preventivno naravnanost neposrednega nadzora. Največ represivnih ukrepov (plačilnih nalogov) je bilo izrečenih v Triglavskem narodnem parku, ki izstopa tudi po številu pisnih opozoril in skupnem številu izvedenih ukrepov.

Največ ukrepov je bilo izrečenih v Triglavskem narodnem parku (1.482), kjer je bilo evidentiranih več kot 60 % vseh ukrepov v zavarovanih območjih. Sledi Park Škocjanske jame s 555 ukrepi. Skupaj sta ti dve območji ustvarili več kot 84 % vseh evidentiranih ukrepov, kar odraža večjo intenzivnost nadzora in večjo obremenjenost območij z obiskovalci. Na ostalih zavarovanih območjih je bilo število ukrepov bistveno manjše, pri čemer je prevladovalo preventivno ukrepanje v obliki opozoril.

Globe za prekrške so naravovarstveni nadzorniki izdali večinoma na podlagi ZON, Zakona o Triglavskem narodnem parku, na podlagi uredb oziroma odlokov, ki veljajo na posameznem zavarovanem območju in na podlagi Uredbe o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1, 58/11 in 44/22 – ZVO-2).

2. Naravovarstveni nadzor izven zavarovanih območij (poročanje)

2.1. Gozdarski nadzor - Zavod za gozdove Slovenije

Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS), je ZGS v letu 2025 izvedel 18.133 ur gozdarskega nadzora, kar predstavlja 131 % načrtovanega obsega dela. Izvedenih je bilo 3.819 nadzorov, pri katerih je bilo ugotovljenih 1.868 kršitev, ter evidentiranih dodatnih 145 nelegalnih odlagališč odpadkov.

Največ kršitev (68 %) je bilo povezanih z nedovoljeno uporabo motornih vozil v naravnem okolju, zlasti z nepravilno uporabo gozdnih cest, vožnjo z motokros motorji, štirikolesniki in drugimi motornimi vozili v gozdu. Pomemben delež kršitev se je nanašal tudi na nedovoljeno in prekomerno nabiranje gob, rastlin in drugih gozdnih dobrin.

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Poleg nadzorne funkcije je imel pomembno vlogo tudi preventivni pristop, saj je bilo izvedenih 827 ozaveščevalnih aktivnosti, obiskovalcem pa so bile predstavljene vsebine o pravilnem ravnanju v gozdu in varovanju gozdnega prostora.

Sodelovanje z drugimi nadzornimi organi se je dodatno okrepilo. Na Inšpekcijo za gozdarstvo je bilo posredovanih 401 predlogov za uvedbo prekrškovnega postopka, izvedenih pa je bilo tudi 13 skupnih nadzornih akcij z inšpekcijami, policijo, redarstvi, upravljavci zavarovanih območij in MNVP.

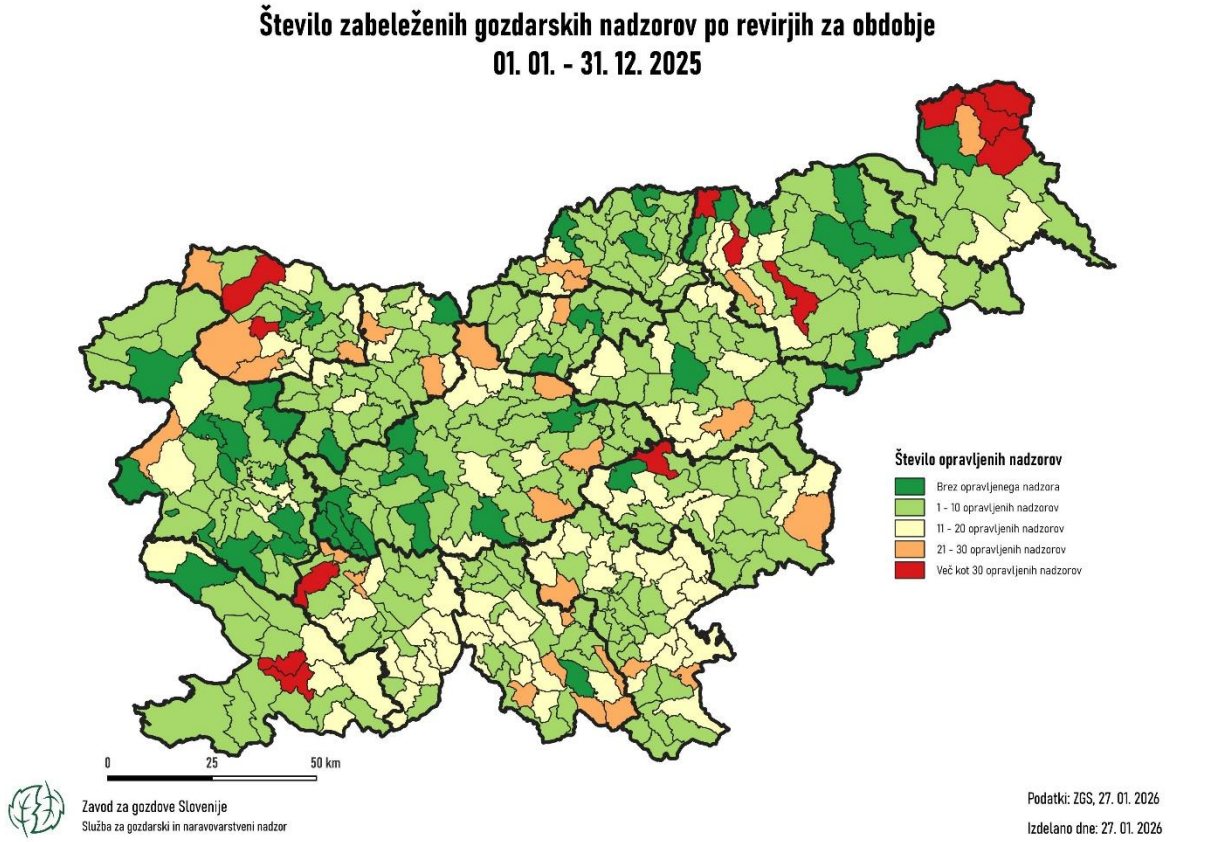

Slika 2: Število zabeleženih gozdarskih nadzorov po revirjih ZGS za leto 2025 (vir: ZGS)

živi Z NATURO 2000 Life NATURA 2000 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Slika 3: Zabeležene kršitve v sklopu gozdarskega nadzora v 2025 (vir: ZGS)

3. PREDNOSTNI CILJI DO KONEC LETA 2027

Do konca leta 2027 je treba aktivnosti usmeriti predvsem v dokončno vzpostavitev sistema neposrednega nadzora na vseh zavarovanih območjih, kadrovsko okrepitev izvajalcev, širitev nadzora na območja Natura 2000, poenotenje spremljanja in poročanja ter centralna strokovna (pravna) pomoč na MNVP. S tem bo zagotovljena večja učinkovitost, primerljivost rezultatov in dolgoročna vzdržnost nacionalnega sistema neposrednega nadzora v naravi.

Prednostni cilji do konca leta 2027

1. **Dokončna vzpostavitev nacionalnega sistema DNPC**

- vzpostavljena naravovarstvena nadzorna služba v vseh zavarovanih območjih;
- operativno delovanje sistema v Krajinskem parku Zgornja Idrijca, Krajinskem parku Radensko polje, Regijskem parku Pohorje, Naravnem rezervatu Ormoške lagune in Regijskem parku Snežnik.

živi Z NATURO 2000
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

2. Krepitev kadrovskih zmogljivosti

- povečanje števila zaposlenih naravovarstvenih nadzornikov nad raven iz leta 2024;
- zagotovitev najmanj enega zaposlenega naravovarstvenega nadzornika s polnimi pooblastili v vseh zavarovanih območjih;
- ohranitev in nadaljnje vključevanje prostovoljnih nadzornikov.

3. **Širitev nadzora na območja Natura 2000**

- povečanje deleža območij Natura 2000, vključenih v sistem neposrednega nadzora, z 23,2 % na najmanj 25 % površine Natura 2000;
- okrepljen nadzor na območjih z največjimi pritiski zaradi obiskovanja narave, rekreacije in vožnje v naravnem okolju.

4**. Poenotenje spremljanja in poročanja**

- vzpostavljena enotna metodologija zbiranja podatkov in poročanja za vse izvajalce DNPC;
- uvedba skupnega nabora ključnih kazalnikov spremljanja učinkovitosti;
- digitalizacija poročanja in povezava z razvitimi informacijskimi sistemi.

5. **Krepitev medinstitucionalnega sodelovanja**

- nadaljnje izvajanje skupnih akcij nadzora s policijo, inšpekcijami, občinskimi redarstvi in drugimi pristojnimi organi;
- proučitev možnosti vključitve Zavoda za ribištvo Slovenije in Direkcije RS za vode v sistem neposrednega nadzora.

6**. Krepitev preventivnega delovanja**

- nadaljnje izvajanje usposabljanj za nadzornike;
- povečanje ozaveščevalnih aktivnosti za obiskovalce zavarovanih območij in gozdov;
- zmanjševanje kršitev, povezanih z vožnjo v naravnem okolju, nepravilnim parkiranjem in nedovoljenim in prekomernim nabiranjem naravnih dobrin.

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino te spletne strani so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.